

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL° XV. N-RO 177.

SEPTEMBRO, 1919.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—*En Granda Britujo*, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr. 4.50; laŭ internacia mono, Sm. 1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj povas esti pagataj per poŝtmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 17, *Hart-street, London, W.C.1.*

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 17, *Hart-street, London, W.C.1.* Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 17, *Hart-street, W.C.1.*—Privataj anoncoj pri Esperantistaj naskiĝoj kaj edziĝoj estas enpresataj po 2 ŝilingoj por kvar linioj.

ENHAVO.

	Pago.
The League of Nations' Language. Dr. H. J. UNGER	73
Por la Blinduloj. W. P. MERRICK	74
Chronicle—Coming Events	75
Morto de Prof. Vernon-Harcourt	76
Schools where Esperanto is Officially Taught	76
Libraro	77
Twelfth Congress of American Esperantists	77
Pri la Nomoj de Landoj	78
B.E.A. Candidates for Membership, Examinations, Council Meeting, Guarantors, F.K.I.	80

The League of Nations' Language.

A civilization has broken down, a new one is in the making. This is distinctly to be observed in the actual States' formation, based upon quite different principles than formerly. Once upon a time smaller states joined, mostly under great sacrifices of their individuality, bigger and mightier states and were absorbed in them, indeed they were completely engulfed. The age of steam and electricity that hardly troubled itself about distances, the age of technics and industry, let us say the age of domination upon external natures, peremptorily demanded unity of measures and weights, in the customs, postal and traffic services. With this ensued a certain shallowness: slangs kept on retiring, national dresses vanished and a general triteness was also to be noticed in intellectual life.

To-day the various states are seeking again to fall off from the big realms. Everywhere we notice this predominating feature: Preservation of individuality, a stronger qualification of peculiarity of nations, caused by climate, condition of the soil, physical and geographical situation. This tendency, which is already an accomplished matter in Russia, is asserting itself as well in the other states of Europe. The man of to-day falls back upon his inmost nature again, which he means to instal in her rights. "Natura parendo vincitur." Nature is overcome by obeying her. This sentence of Francis Bacon, the father of modern English literature, is being raised to the throne again. To get from the individual with the fewest possible intermediate links to mankind, such is the tendency of our present time. The realization of it is the League of Nations. For this World War was not fought for outward, material benefits, but for inward, ideal ones. England went to war for the rights of smaller nations, and the United States fought for liberty. So the League of Nations is a step upon the natural evolution scale of mankind.

Now if the League of Nations really signifies a physical necessity, Nature as unity must also urge the re-association of mankind splintered by individuality. And indeed we see in the history of mankind attempts at such re-associations emerging, now that the first ideas extolling the factor Unity of Mankind have sunk deep roots among the nations, now after the separation of philosophy from theology.

Thoughts are conveyed through speech. Human thoughts, as a natural unit, require a means of mediation intelligible to all men, a "universal language." And indeed it was not by chance that philosophers and professional thinkers first felt this deficiency and first applied themselves to this problem. Long before the astounding development of sciences had given Latin its death blow, some far-seeing men (Descartes, Wilkins, Leibnitz, etc.) busied themselves in theory and in practice with the problem of a universal language. The age of discoveries and inventions, with their after-effects; the teachings of Copernicus, Gallilei, Keppler and Newton, exacted in their development increasing tasks from the common language for a mediation. But the gap, which ensued then, was not filled! It may gain more than mere national esteem by the fact alone that, as late as in the first decades of the nineteenth century Gaus fell back once more upon Latin as the one universal language.

However civilization advanced with giant strides; steam lessened the distances between the many-tongued peoples and countries, electricity took its place. To-day traffic and commerce are international, the material and ideal property of nations, states and individuals are international as well; music-notes, the alphabets for telegraph and flag-signals at sea are international: law must become international as the sub-structure for a good understanding, and the language must be international as the means for the understanding.

Schuchardt wrote in 1888: "A universal language is by all means in the programme of our practical wants: it appears as the completion, as the coronation of our international institutions." Hand in hand with the progressive development of mankind, the necessity increases for the latter for a general means of traffic and understanding. *Thus the problem of an international auxiliary language is an historical process which must pierce through by unrelenting necessity.*

The expression "Universal Language" may not be interpreted here with the meaning that through it the national vernaculars should be superseded. This is by no means the idea: the modern world tongue is to take upon itself as it were the former rôle of the Latin; it is to become an auxiliary, used only in communication with strangers; thus it leaves the national territory of the vernacular unmolested and in its full rights.

The endeavour to raise a national language to a universal medium fails against the jealousy and pride of every particular nation: the question of a universal language is a question of power, both with regard to politics and economy.

The only acceptable solution is an artificial language to the source of which every nation provides a contribution of linguistic material after the principle of the greatest possible internationality. We have it already: it is "Esperanto."

The construction of this idiom is so simple and logical—16 rules form the whole grammar—that a well-known pedagogue, Professor Dr. Rohrbach, councillor of schools in Gotha, felt himself induced to say that, dealing with Esperanto, he had been able to fathom how simple the whole human reasoning is, whereas the ancient tongues set up for this purpose were a complicated and clumsy apparatus. The talented founder of Esperanto, Dr. L. L. Zamenhof, in Warsaw, has indeed only used in his work such linguistic material as was absolutely necessary for a language deserving this name. All the irregularities, all the useless ballast which our national tongues are so rich in are unknown in Esperanto, and the use of this language offers hardly any difficulty to a somewhat cultured person.

Esperanto is indebted to this logical simplicity and facility of apprehension for its standing to-day and its triumphant march throughout the world. We are now, it is true, but at the beginning of a great change in the history of mankind, but the effects of it are so important that Esperanto may no longer be dismissed

with a disparaging shrug or a compassionate smile. Esperanto is alive in all parts of the world and it is destined to become the language of the League of Nations.

With this conviction 20 delegates of the International Conference of the Associations for the League of Nations signed in Berne, the capital of Switzerland, the following declaration:

"The undersigned delegates, participating in the International Conference for the League of Nations, are of opinion that the introduction of Esperanto as the international neutral auxiliary language would be one of the most important conditions for the good understanding of peoples and the necessary basis for the League of Nations."

Among the subscribers of this weighty document are: Professor Dr. W. Schücking, of the German Association for the League of Nations; Dr. L. Nelson and Hans Mühlestein of the International Juvenile-League; Dr. R. Berger of the German Peace Association; Mrs. Dr. H. Stocker of the German Women-Committee for abiding Peace; Dr. N. Einstein; Dr. Richard Grelling, author of the book "J'accuse!"; Professor Dr. H. Lammasch; Dr. F. Hertz of the Austrian Association for the League of Nations; Dr. Metzger of the "White Cross" Association; the writer Andreas Latzko; Mrs. E. Snowden of the British Independent Labour Party; Mrs. Roden Buxton of the London Society of Friends; Dr. Hamar, from Egypt; Semir Chikib Arslan, member of the Turkish Parliament; National Councillor Dr. A. Widmer; National Councillor O. Weber, chairman of the Bernese conference; Professor Dr. Nicolai; Professor Dr. R. Broda of the League of the interests of mankind; Baron V. Wrangel; Dr. de Rusieka of the Swiss League for abiding Peace.

Through this and similar declarations, the friends and champions of the League of Nations have proved in all countries of the world, that they fully understand the ponderous mission which "Esperanto" will have to fulfill.

May the great idea of the League of Nations be soon realized and bring with it to humanity, "Esperanto" as the Language of the Nations for all international concerns.

DR. H. J. UNGER.

From "La Feuille," (Lucerne) August 8, English Edition.

Gojega Novajo por la Blinduloj.

Preskaŭ tuj post la Kongreso en Liverpool venis tute neatendita helpo al la tutmonda blinda Esperantistaro. La ĉefkomitato de la Nacia Instituto por Blinduloj, Londono, unuanime dediĉis monsumon laŭbezone ĝis £250 al la subtenado de "Esperanta Ligilo," ĉiumonata tutmonda revuo por blinduloj eldonata de Sinjoro Thilander en Stockholm. La donaco ripetigos ĉiujare ĝis la ĉefkomitato decidas alie.

Jen la plej grava antaŭenpaŝo iam farita de ia asocio por la universala instruado de neviduloj. Jen efektiva pacmonumento, ekzemplo sekvinde de ĉiu pacmanacio!

Ĉi tiu malavara donaco certigas la ĉiumonatan aperon de la "Ligilo" en tia financa pozicio, ke ĉiu, kiu povos legi ĝin, povos ricevi ekzempleron, eĉ se li ne povos malŝpari la malgrandan abonprezon. Esperanto do fariĝos utila al ĉiuj blinduloj, kiuj volas lerni ĝin: jen la plej efektiva propagandilo inter ili!

Por profitigi la aferon necesas, ke oni instruu la lingvon al kiel eble plej multaj inteligentaj blinduloj. Ili troviĝas en ĉiu urbo, kaj la legantaro de la B.E. povas antaŭenpuŝi la aferon, serĉante lertajn blindulojn,

kondukante ilin al grupkunvenoj kaj ĉiel interese ilin pri Esperanto. Tion farante, oni baldaŭ trovos, ke lerta blindulo ne apartenas al "suferanta klaso" sed ke li estas nur ordinara lertulo kiu ne vidas.

Mi mem bonvole helpos ĉiamaniere per korespondado aŭ al lernanta blindulo aŭ al instruanto, kiu sciigos min pri sia entrepreno. Oni povas pruntepreni amason da Braille-skribitajn librojn ĉe la *National Library for the Blind*, 18, Tufton Street, Westminster, S.W.1. kaj kelkaj lernolibroj troviĝas aĉeteblaj ĉe la *National Institute for the Blind*, 224, Great Portland Street, London, W.1. Pluajn detalojn mi volonte komunikos al iu interesitulo post la mezo de Septembro.

W. PERCY MERRICK,
Woodleigh, Shepperton.

LUEBLA.—Unu Ĉambro senmebla (eble dua, meblita, se bezone). 12 mejlojn de Londono. Prezo modera. Kristano kaj Esperantisto prefere.—M. C. BUTLER, *The Nook*, Penrhyn Road, Kingston-on-Thames.

CHRONICLE.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th. Secretaries, please note Address: 17, Hart-street, London, W.C.1.

COMING EVENTS.

Divine Service in Esperanto will be held on Sunday, Sept. 14, at 3.15, in Harecourt Church, St. Paul's Road, Canonbury, London, N.1., when the speaker will be Mr. A. W. Thomson, and a solo will be sung by Mr. H. H. Miles.

Church Esperantist League.—This League will have a stall at the Church Congress, Leicester, 11th to 17th October (Ecclesiastical and Educational Art Exhibition). The Secretary, Rev. A. J. Ashley, *The Vicarage, Farnley Tyas, Huddersfield*, earnestly requests offers of *really remarkable Esperantaĵoj* for exhibition, suggestions, help and donations for special heavy expense of an historic step forward in Esperanto work in connection with Religion. All *samideanoj* who intend to be present at the Congress will please advise Mr. Ashley of their addresses in Leicester and dates on which they could attend a meeting if such is arranged. All help will be welcomed and is needed if we are to advance Esperanto in this critical sphere.

Lancashire kaj Cheshire Konferenco havos lokon en Colne, *Co-operative Hall, Church-street*, Oktobro la 4an, 1919. Urbestro S-ro Ed. Carr, J.P., akceptos la anojn je la 3h. Biletoj por la Konferenco, Temango, Danco, k.t.p., 2s. Grupsekretarioj bonvolu sciigi la nombron da vizitantoj al S-ro J. R. Wigglesworth, 25, Rutland-place, Colne.

Manchester.—La malferma kunveno de tiu ĉe Societo por la vintra sezono okazos jaŭdon la 25an de Sept., kiam S-ro John Merchant el Sheffield faros propagandan paroladon ĉe la klubejo en Onward Buildings, 107, Deansgate. La novaj kursoj komenciĝos la 2an de Oktobro je 7h.30: sciigojn oni povas ricevi ĉe la Hon. Sekretario, S-ro Philip Fisher, 6, Chillingworth St., Cheetham Hill.

LONDON.

Internacia Hidrografiista Konferenco.—Okaze de la hidrografiista konferenco organizita de la brita registaro, S-ro ROLLET DE L'ISLE ĉefingeneriero hidrografiista de la franca maristaro, aranĝis propagandan paroladon pri Esperanto la 8an de Julio en Savoy Hotel por la delegitoj. Ĉeestis oficiroj maristaj reprezentantoj de la Amerika, belga, dana, franca, itala kaj aliaj registaroj.

S-ro Rollet parolis en Esperanto, kaj S-ino Blaise tradukis en la anglan lingvon. Multaj demandoj diverspecaj estas faritaj de la delegitoj, kiuj estis ĉiuj tre impresataj pri la facileco, belsoneco kaj praktikeco de la lingvo.

Antaŭ la disiĝo la Amerika delegito diris, ke "S-ino Blaise konstruis por ili tian belan ponton, ke certe ĉiu sentos sin devigata ĝin transiri." La dano petis, kiel diri saluton, kaj poste salutis en Esperanto, esperante ke li povos baldaŭ saluti la Esperantistojn dum internacia kongreso en Copenhagen. Ĉiuj aliaj delegitoj simile adiaŭis la parolinton kaj tradukinton per esperantaj vortoj. Ili esprimis sian miron kaj kontentecon pri sia kompreno de multaj vortoj.

Dum la lastaj sekvantaj tagoj granda intereso estas vekita ĉe aliaj delegitoj, al kiuj broŝuroj estis disdonitaj, kaj kiuj petis multajn sciigojn pri Esperanto.

La demando pri la utiligo de nia lingvo ne estas diskutita dum la konferenco pro manko de tempo; sed la ĝenerala demando pri lingvoj uzotaj en la estonteco estas sendita por ekzameno kaj konkludo al komitato speciale difinita por studado de demandoj ne esploritaj dum la konferenco. S-ro Rollet de l'Isle, kiu estas

membro de tiu komitato, intencas proponi oficialan alprenon de Esperanto aŭ tuj aŭ post mallonga eksperimentado.

National Library for the Blind, Westminster.—En kunveno ĉi tie, hondon, la 20an de Majo, oni pripaŝolis la utilecon de Esperanto por la Blindularo, kaj la progreson jam faritan en la provizo de Esperanta Blindula Literaturo.

Pro la neevitebla malfruiĝo de la prezidonto S-ro Harrison Hill, S-ro Tate, el Bradford, afable malfermis la kunvenon per tre punkta ekzemplero de sia propra sperto de Esperanto ĉe blindulino en Bradforda malsanejo. Neeble estas taŭge esprimi la admiron kaj simpatian de la ĉeestantoj rilate la sindona plenumigo de promeso de S-ro Hill, malgraŭ la fakto, ke ĵus mortis lia amata filino. Ĉu, efektive, estus eble liveri pli konvinkan pruvon de entuziasmo por la Afero?

Fino H. E. Boord, kuratoro de la Esperanta Sekcio de la Biblioteko, faris faktoplenan paroladon rimarkinde trafan kaj konvinkan. Unue traktinte la ĝeneralan demandon pri L.I. kaj la taŭgecon de Esperanto por tiu celo, kaj rebatinte la pli oftajn kontraŭargumentojn, ŝi montris la apartan utilon de Esperanto por la blindularo. Unue, ĉar ĝi provizis facilan rimedon por komuniko kun la blindularo alilanda. Due, ĉar ĝi ebligis la legadon de la literaturo de aliaj landoj sen la gigantaj malfacilaĵoj, kiujn necesigas la lernado de la naciaj lingvoj. ("Pripensu la amplekson, nombron, kaj maloprotunecon de brajligitaj volumoj necesaj por nur unu gramatiko aŭ vortaro nacilingva!") Trie, ĉar la ĝenerala uzo de Esperanto multe malkarigus la blindulan literaturon.

La Biblioteko jam enhavas 500 volumojn de Esperanta literaturo, sed estas granda bezono al pli granda nombro; kaj por tio necesus multego da helpo mona kaj labora.

Oni legis tre interesajn leterojn de S-ro Thilander, el Stockholm, pri la eldono de la blindula gazeto "Esperanta Ligilo," kaj la grandegaj malfacilaĵoj ĉiuspecaj, kiujn li renkontis—aparte en la nuna tempo pro la altaj prezoj de papero kaj salajroj—en ĝia eldonado de 1914 ĝis nun. Tiu gazeto estas fonto de ĝojo al blindaj abonantoj en 30 diversaj landoj, kiuj nur pere de ĝi povis interkomunikiĝadi. Sed eble la plej grava afero pritraktita en liaj leteroj estas la malkaŝa celado, ke tiu ĉi Esperanta Sekcio fariĝu en la estonteco centra internacia biblioteko por la tutmonda blindularo.

Sekvis kantoj de F-ino Boord (fratino de la parolinto), kaj paroladoj de F-ino Candy (pri siaj spertoj en Svedujo ĉe S-ro Thilander kaj aliaj svedaj blindaj samideanoj), de F-ino Stacy (blindulino—kies vortoj estis tre trafaj), de S-roj Harrison Hill, W. P. Merrick (blindulo kaj ano de la Esperanta Sub-sekcio de la Biblioteko). S-ino Blaise rakontis historieton, kiun S-ro Butler tre flue tradukis Esperanten, tiel donante boninfluan objektacion al la ĉeestantaro.

Oni forlasis la kunvenon kun bedaŭro, ke la ĉeestantoj—precipe de blinduloj—ne estas pli multenombraj, kiel meritas la graveco de la temo kaj la bonegeco de la paroladoj; sed kun la sento, ke je F-ino Boord kaj ŝiaj helpantoj oni trovas tiajn persistajn kaj fervorajn laborantojn por la bona afero, ke nepre iom post iom ili vidos la plenumon de siaj idealoj. Tia entrepreno meritas ja la plej varman kaj energian subtenon, ne nur de la Esperantistaro, sed ankaŭ de ĉiu, kiu havas ĉe la koro la bonstaton kaj feliĉon de niaj blindaj kunfratoj.

Canning Town.—*La P.A.S. Klubo.* Kelkaj el la anoj kune kun aliaj el Buckhurst Hill ĝuis ekskurson al Theydon Bois je la 26a de Julio. Post bonego teo la skoltoj grupanoj faris sur apuda kampo la skoltan ludon el la E. M. de 1918. Dum la posta vagado en la arbaro S-ro Howard ne nur agis kiel gvidanto sed ankaŭ sin pruvis botanikisto kaj knaboamanto multe aldonante al la plezuro de la ekskurso kaj kaptante la korojn de la knaboj.

Tiuj ĉi skoltoj kun trupestro kaj subrotestro nun lernas Esperanton ĉe la klubo. La trupestro deziras, ke ili aliĝu al la estonta Skolta Esperantista Ligo. Ĉirkaŭ dek skoltinoj ankaŭ deziras veni kiel eble plej baldaŭ.

La klubo estos fermita la tutan Septembron. Ni malfermiĝos je la 1a de Oktobro kaj S-ro Parnum rakontos pri sia libertempo inter Esperantistoj en Holando. Tio komenciĝos je la 7a vespere.

SCOTLAND.

Edinburgh.—En preparado por la vintra sezono la grupo reklamas Esperantan ĉiusabate en la *Scotsman*.

La 19an kaj 20an de Septembro oni elmontras Esperantaĵojn en la ekspozicio de libroj, k.t.p., ĉe la Konferenco de la *Educational Institute of Scotland*. En tiuj ekspozicioj oni ĉiam havas kreskantan intereson pri Esperanto ĉe la instruistoj.

Glasgow.—The Secretary of the Glasgow Branch of the Plebs League, Mr. Francis Rafferty, F.B.E.A., who was recently holiday-making, at the Newlands Vale Guest House of the Holiday Fellowship near Lake Derwentwater, Keswick, was agreeably surprised to notice upon his arrival the *Verda Standardo* flying from the window of the Newlands Hotel. Upon calling to pay his *samideanaj salutoj* to the *Esperantisto* he was delighted to greet our genial *Prezidinto*, Colonel Pollen who was making a short stay in Lakeland. The following evening Colonel Pollen visited the Guest House and very kindly delivered an interesting propaganda address to an interested company of nearly a hundred guests with the result that more recruits have been made for Esperanto. *Antaŭen Esperanto! Nia movado kreskas!*

St. Andrews.—S-ro David J. Young, M.A., F.B.E.A., Cowdenbeath eldiris la duan paroladon pri Esperanto je la somera lernejo por instruistoj ĉe la Universitato de St. Andrews je la sesa de Aŭgusto.

La parolado estis tre sukcesplena. Sesdek ĉeestis kaj multaj aŭskultintoj faris tre trafajn demandojn pri la fakto de la uzado de nia lingvo en la lernejoj, en kiuj ili estas tre interesaj.

La rimarkoj de la parolinto pri la spirito de Esperanto kaj pri ĝia utileco ŝajnis esti bone akceptitaj.

S-ro Malloch (Direktoro de Studadoj), kiu prezidis, dankinte S-ron Young anoncis, ke li intencas varbi al nia movado kelkajn aliajn dum la venonta vintro. Espereble la Somera lernejo havos kursojn en Esperanto en 1920.

En kunsido de la komitato de la **Belga Ligo Esperantista**, okazinta 27 Julio en Bruselo, sub la prezido de S-ro A. J. Witteryck. Laŭ propono de D-ro Van der Biest—konforme je la deziro esprimita de la Oka Belga Kongreso okazinta en York en 1916 kaj por esprimi sian dankemon al la britaj samideanoj, kiuj dum la milito tiel afable akceptis en Anglujon la Belgajn Esperantistojn kaj helpis ilin ĉiamaniere—oni unuanime elektis D-ron J. Pollen kaj S-ron J. M. Warden, Honoraj Membroj de la Ligo; kaj decidis inviti speciale al la Naŭa Belga Kongreso okazonta la venontan jaron la britajn samideanojn, al kiuj oni rezervos plej afablan akcepton.

A. G. VERNON-HARCOURT.

Grandbedaŭre ni sciigas pri la morto de Profesoro Augustus George Vernon-Harcourt, M.A., malnova samideano nia, la 23an de Aŭgusto en St. Clair, Ryde, Isle of Wight.—D-ro Harcourt naskiĝis en London la 24an de Decembro, 1834, filo de Admiralo F. E. Vernon-Harcourt. Li edziĝis kun fiino de Lord Aberdare kaj havis du filojn kaj ok filinojn. Li estis tre konata ĥemiisto kaj elpensinto de diversaj aparatoj utilaj al la sciencistoj.

Entuziasma pri Esperanto kaj ĝia literaturo li voĉe kaj letere propagandis ĝin kiam eble plej ofte inter siaj amikoj kaj konatuloj. Li estis membro de B.E.A.

Schools where Esperanto is Officially Taught.

London—

CLAPHAM JUNCTION COMMERCIAL INSTITUTE,
Plough Road School, Clapham Junction, S.W.11.
ELMFIELD ROAD COMMERCIAL INSTITUTE,
Elmfield Road School, Balham, S.W.17.
"OLIVER GOLDSMITH" EVENING INSTITUTE,
Peckham, S.E.15.
BROWN HILL ROAD EVENING INSTITUTE,
Catford, S.E.6.
BLACKHEATH ROAD EVENING INSTITUTE,
Greenwich, S.E.10.
EAST HAM TECHNICAL COLLEGE,
East Ham, E.6.
QUEEN'S ROAD COMMERCIAL INSTITUTE,
Queen's Road, Dalston, E.8.
THE HIGHER GRADE SCHOOL,
Wood Green, N.22.
MARYLEBONE COMMERCIAL INSTITUTE,
Upper Marylebone Street, W.1.
HAMMERSMITH COMMERCIAL INSTITUTE,
William Street, Hammersmith, W.14.
"HUGH MIDDLETON" COMMERCIAL INSTITUTE,
Clerkenwell, E.C.1.

Glasgow—

ABBOTSFORD SCHOOL,
Abbotsford Place, S.S.
HAMILTON CRESCENT SCHOOL,
Hamilton Crescent, Partick.
THE HIGH SCHOOL,
Elmbank Street.
WHITEHILL PUBLIC SCHOOL,
Whitehill Street, Dennistoun.

Full particulars can be obtained on application to the Principals of the Schools or at the Education Offices.

Details as to official classes in many other towns will appear in the October number.

Al la Skotaj Instruistoj.

Ni nun kompilas registron de kompetentaj instruistoj en Skotlando.

Lastan jaron la Skotaj Edukaj Aŭtoritatoj instruis Esperanton per salajritaj instruistoj en 17 kursoj (282 anoj). Estas certe, ke la novaj Aŭtoritatoj deziros informon pri haveblaj instruistoj.

Ni petas do, ke ĉiuj instruistoj en Skotlando kaj tiuj dezirantaj instrui tiuj—ĉar estas urĝe—sendu al tiu ĉi oficejo siajn nomojn, kune kun plenaj sciigoj pri siaj kapableco kaj sperto. Por ke nia listo estu plena kaj impona ni deziras nomojn ankaŭ de tiuj, kiuj jam oficiale instruis.

The Scottish Federation of Esperanto Societies,
CEDRIC F. WHITE, *Hon. Sekretario*.

Libraro.

La Bulgara Lando kaj Popola. kun etnografia karto, de Ivan H. Krestanov, 12×30 cm. 138 paĝoj. Prezo 4 frankojn; 3ŝ. ĉe B.E.A.

La abonantoj de la gazeto "Esperanto" jam sufiĉe bone konas la belajn, interesajn artikolojn, kiujn aperigis de tempo al tempo nia talenta samideano, profesoro Krestanov, kiel ekzemple "Pri Georgio," "Pri la Tataroj," "Pri Finnlando," "La Milito ĉe la Formikoj," k.t.p., kaj ili povas esti certaj, ke lia nuna verko pri Bulgarujo troviĝos egale interesa, instrua kaj leginda. Pli ampleksan recenzon oni trovos en la Aprila numero de "Esperanto" 1919, pĝ. 62.

Kvankam tre rekomendinda estas la enhavo de la supre nomita libro, la samon oni certe ne povas diri pri la alpreno de nezamenhofaj landnomoj, ideo defendita de "Esperanto" en Julia numero pĝ. 117 kondukanta ne al unueco en nia bela lingvo, sed kontraŭe al plua konfuzo. Ĉu en la jaro 1910 plimulto el 50 L.K-anoj akceptis, aŭ almenaŭ ne malaprobis, la finiĝon "i" por landnomoj, tiel ne staras la demando. Tiam ankoraŭ vivis nia kara Majstro, kaj li certe ne esprimis ian aprobon; kontraŭe, eĉ unu jaron poste, li verkis tute klaran artikolon en *Oficiala Gazeto* III., 1911, pĝ. 291, represitan en *Lingvaj Respondoj* dua serio, 1913, No. 47 pĝ. 19, aĉetebla de ĉiu modesta samideano, kiu ne rigardas Zamenhof, kiel neatentindan antikvaĵon. La solaj landoj, por kiuj D-ro Z. tie rekomendas la finiĝon "i" estas "Ĉilio," "Brazilio," "Meksiko" (por la urbo, Meksiko), sed tio ne plaĉas al la reformistoj, sekve ili postulas alian novaĵon kaj elektas "Ĉilo," "Brazilo," kaj "Meksiko"; eble por la urbo ili elektos post nelonge "Mehiko"!

Ne valoras la penon mallerni "dumtridekjaran ellernitaĵon" por plaĉi nur al kelkaj malmultaj individuoj, al kiuj la deziro, plibonigi per novaj arbitraj sencelaj ŝanĝoj la belan lingvon de Zamenhof, kaŭzas konstantan jukadon!—Ro. Ŝo.

New Testament.—On account of the great increase in the cost of binding, *The British & Foreign Bible Society* have been compelled to raise the prices of the various editions of the "Nova Testamento," with the exception of the Green Cloth edition.

The following revised prices will consequently come into force on the 1st September:—*White Paper Edition*, cloth, gilt, 2/3; French mor., limp, 4/-; Persian, yapp, 1.1., 10/-. *India Paper Edition*, French mor., limp, 5/-; Persian yapp, 1.1., 12/-.

Maximo.—(*luchas civilistas*), 279-paĝa interesa romano verkita en hispana lingvo de Genaro E. Terrues. Tre interesos al la hispane parolantaj samideanoj tiu ĉi libro ankaŭ pro tio, ke la verkinto el urbo Meksiko en ne malpli ol 30 diversaj lokoj priparolas nian karan lingvon por altiri la atenton de hispanaj legontoj.

12th Annual Congress of the Esperanto Association of North America

IN MONTREAL, JULY 9—13, 1919.

For the first time in the history of the Association the Congress was held in Canada. In the opinion of both the U.S.A. and Canadian Delegates the Congress was an undoubted success in every way, and Esperanto in America has been greatly benefited by it. The attendance, certainly, was not very large, but that is easily explained by the great distances delegates had

to travel. The Montreal papers gave long notices every day both in French and English and *La Presse* and *La Patrie* had photographs of the delegates.

The Congress Meetings took place in the Oak Room of the Windsor Hotel and were very enthusiastic. On the 10th July, Mr. C. F. Bardorf, president of the Montreal Society, welcomed the delegates and Mr. Edward S. Payson, of Boston, president of the E.A.N.A., responded. The latter is the author of several clever translations into Esperanto, although he did not commence the study of Esperanto till he was over 70 years of age.

The chief business of the Congress was the amendment of the constitution of the E.A.N.A. and the proposal drawn up by Mr. James F. Morton, Jr., was discussed and voted upon. In the afternoon there was a trip to Lachine, and the Congress members "shot the rapids" in the St. Lawrence River above Montreal. In the evening Mr. P. L. Pratley of Montreal, supported by a Montreal "company" played "Saved by a Servant," before a good and appreciative audience. This was followed by a reception by the Montreal Society.

The business meeting on the morning of the 11th was mainly occupied with the discussion of the plan outlined by Mr. James F. Morton, Jr., secretary of the Common Commercial Language Committee (the American section of the parent committee in London). A discussion followed on the desirability or otherwise, of copyrighting works on Esperanto; among the speakers on this subject were Dr. H. D. Phizicky, of Montreal, Mr. R. E. Blackstone, of San Francisco (for the last three years engaged in touring in the interests of Esperanto), and Mr. Joseph Silbernack, of New York, brother-in-law of Dr. Zamenhof. Mr. G. W. Lee, of Boston, Chairman of the Propaganda Committee, made forty-five suggestions as to how Esperanto might be spread throughout the country. The amended constitution was unanimously adopted in this meeting.

In the afternoon the delegates and friends were driven to the top of Mount Royal, where they were "filmed" on the Look-out. In the evening there occurred the Public Propaganda Meeting, when six or seven fifteen-minute addresses were given in French and English to an audience of about 250. Among the speakers introduced by the chairman, Mr. C. F. Bardorf, were Prof. H. W. Hetzel, of Philadelphia; Mr. A. P. Beauchemin, of Montreal, the veteran Esperantist of Canada (1898) and founder in 1902 of *La Lumo* the first American Esperanto Magazine; Dr. D. O. S. Lowell, of Roxbury (Mass.) Latin School, and Miss Stoeppler, of New York. As a result of this meeting many names of local people were received, and the outlook for the Montreal Group is very bright.

At the final business meeting on Saturday the 12th, Dr. D. O. S. Lowell, Chairman of the Resolutions Committee, made an earnest recommendation to the Congressists to do all they could to get Esperanto taught in all blind schools by the Braille system.

The following were elected officers for the ensuing year:—Mr. Edward S. Payson, Boston, president; Mr. Charles F. Bardorf, Montreal, vice-president; Mr. Ernest F. Dow, West Newton, Mass., secretary; Miss E. J. Meriam, Boston, assistant secretary and Mr. B. P. Mann, Washington, treasurer. In the evening a dinner was held at the Windsor Hotel, attended by some fifty delegates, and brief speeches were made in Esperanto and English.

On Sunday, at 11, Mr. Pratley conducted a "Diservo" entirely in Esperanto, which was much appreciated.

Report from notes sent by Mr. TOM A. ALLAN, Mr. J. T. MORTON, JR., and others.

Pri la Nomoj de Landoj.

Rilate al la protesto de la britaj Esperantistoj en la Kongreso ĵus okazinta en Liverpool kontraŭ la anstataŭigo de la sufikso *-ujo* per *-io* por la landnomoj, ni ricevis la jenajn leterojn kun la peto enpresigi ilin.

Por ke niaj legantoj prave juĝu pri la justeco de tiu protesto, ni poste enmetis kopion de letero de la B.E.A. Sek. responde al S-ro Hodler. Ni bedaŭras, ke pro manko de spaco ne estas eble doni en la nuna numero plenajn eltiraĵojn el *Lingvaj Respondoj* kaj la *Oficiala Gazeto*. La legantoj sin turnu al ili por si mem.

Pro tio ke eraraj ideoj pri mia opinio rilate al geografiaj nomoj en Esperanto versajne disvastiĝos sekve de la diskuto en Liverpool ĉe la kunveno de la Literatura kaj Debata Societo (kiun mi ne povis ĉeesti), mi deziras kun via permeso diri kelkajn vortojn pri la temo.

Unue, verkante la paragrafon kiu aperis en *Literaturo*, pri kiu mi alprenas plenan respondecon, mi ne intencis diri, nek laŭ mia opinio diris, ion kontraŭfundamentan. Mi neniel proponis la forigon de la sufikso *-ujo*, eĉ por landnomoj. Mi klare diris ke oni povas uzi nomojn kiel (ekz.) *Francio, Anglio*, k.t.p., "ne tamen malpravigante la nunajn nomojn kun *-ujo*." Tio estas simple la traktado de nomoj kun *-io* kiel *neologismoj*; kaj laŭ la principoj de Zamenhof mem estas ĉiam permeseble enkonduki neologismon kiu al iu uzanto de nia lingvo ŝajnas vere utila kaj dezirinda. Plue, estas nenio revolucia en la formoj *Francio* k.t.p., ĉar kelkaj el ili jam de jaroj aperis en nia literaturo; kaj ĉiu Esperantisto alkutimiĝis al (ekz.) **Siberio, Alĝerio, Bolivio, Brazilio, Bosnio* kaj *Galicio*, ĉiuj troveblaj en la vortaro de Millidge. Mi ne rigardas *-io* kiel veran sufikson (sed eĉ se ĝi estus tia, ĝi ne necese estus kontraŭfundamenta, ĉar *-al* ankaŭ ne aperas en la Fundamento); mi persone traktas nomojn kiel *Francio* k.t.p. plejmulte kiel esperantigoj de naciaj aŭ internaciaj radkoj (ekz. de *Anellia, Germanio, Italio*, k.t.p.). Pro tio mi aludis al *-io* en *Literaturo* nur kiel *kvazaŭ-sufikso*.

Mi opinias, ke kelkaj el tiuj kiuj kritikis min kaj la Redaktoron de *Esperanto*, kies artikolo instigis la mian, ne tre zorge legis aŭ eble eĉ ne vidis la artikolojn mem. La akre kritikita Redaktoro de *Esperanto* diris en sia artikolo: "Ke *-io* ne aperas en la Fundamento, tion neni povas nei, sed la sufiksoj *-al*, *-ism* kaj amaso de novaj vortoj ne estas en la Fundamento kaj tamen estas ofte uzataj, ĉar ili respondas ĝeneralan bezonon." Pri la opinio de kelkaj, ke ni devas atendi decidon de la Lingva Komitato antaŭ ol uzi formojn kiuj (kiel landnomoj kun *-io*) estas en si mem aprobatas de multaj samideanoj, mi persone opinias ke la ĉefa funkcio de la Lingva Komitato en la nuna stato de nia movado ne estas fari leĝojn, kaj trudi ilin sur la Esperantistaron, sed simple tio kion ĝi ĝis nun faris; tio estas, registri vortojn kaj formojn komune uzatajn ekster tiuj en la Fundamento, kaj kiam ĝi aprobas ilin, oficialigi ilin per eldonado de listoj. Nek mi, nek iu alia persono, nek la Lingva Komitato, rajtas altrudi *-io* aŭ ion alian sur la Esperantistaron; ni nur rajtas uzi kaj preparoli ilin; kaj se ili ne estos ĝenerale ŝatataj, kiel aliaj nepopularaj neologismoj ili poste malaperos.

BERNARD LONG.

LEYSIN, 12. 7. 19.

La lasta kunveno de la B.E.A. akceptis proteston kontraŭ la tendenco de la gazeto. Esperanto fari "arbitrajn ŝanĝojn en la lingvo sen oficiala sankcio de la Lingva Komitato" kaj la sekretario de la Asocio

* Tiujn aprobis kaj eĉ enkondukis Zamenhof mem, ĉar tiuj landoj ne estas aranĝitaj laŭ la principo "lando apartenas al unu gento," kiuj neniam devas uzi la sufikson *"uj"*. L.R. 47. O.G. 1911. Laŭ tiu sama principo ne estas ĝuste uzi (ekz.) *Francio, Anglio* k.t.p. (Red. B.E.)

† Prave; sed ĉu la Redaktoro de "Esperanto" enmetos artikolon "uje" skribitan sensaŝe?—se ne, li efektive trudas la anstataŭigan sufikson sur la Esperantistoj (Red. B.E.)

informas min, ke tiu protesto direktiĝas aparte kontraŭ la anstataŭigo de la sufikso *-ujo* per *-io* por la landnomoj.

La protesto de la nomita kunveno devenas de nesufiĉa informiteco. La sufikso *-io* por la landnomoj estas ĵa rekomendita de la Lingva Komitato, kaj malgraŭ ĝia evidenta supereco mi ne estus ĝin prove enkondukinta, se tia rekomendo ne ekzistis. Kiu dubas pri la decido de la Lingva Komitato, tiu bonvolu legi la verkon eldonitan de la Esperantista Centra Oficejo en la serio Esperantista Dokumentaro (kajero 15a, Julio, 1910), sub la titolo "Pri la transskribo de la propraj nomoj" (prezo: 1 fr.). Oni konstato, ke inter aliaj proponoj pri la propraj nomoj la Lingva Komitato ekzamenis tiun pri la enkonduko de la sufikso *-io* anstataŭ *-ujo* por la propraj nomoj. El voĉdonado pri tio, rezultas, ke el la 50 respondintaj komitatanoj nur 7 defendis la sufikson *-ujo*, unu eĉ kun ia bedaŭro. 40 aprobis aŭ ne malaprobis ĝian anstataŭigon per *-io* kaj 3 proponis aliajn solvojn. (Vidu paĝojn 59-60 de la supre citita verko). Estas do neĝuste diri, ke la enkonduko de tiu sufikso ne havas la oficialan sankcion de la Lingva Komitato. Kontraŭe, ĉiu Esperanta gazeto plene havas la rajton prove uzi tiun jam internacian sufikson, kiu celas anstataŭi la ĝisnunan maloportunan duoblan nomigadon per *-ujo* (sufikso tute arbitra por la landnomoj) kaj per *-lando* (tro longa). Cetere, multaj samideanoj ĝin nun uzas, kaj Esperanto ne ankoraŭ disfalis pro tio!

H. HODLER, Direktoro de "Esperanto."

VILLA BIENVENUE, PULLY-LAUSANNE,
28 Julio, 1919.

En via ŝatata gazeto aperis diversaj protestoj kontraŭ la uzado de geografia sufikso *-io* en la oficiala organo de U.E.A. Tiun uzadon mi mem malkonsilis, ĉar persone mi opinias la sufikson *-ujo* pli belsona, sed mi tute ne povas konsenti kun la neĵusta maniero, laŭ kiu estis farataj tiuj protestoj de personoj, kiuj tre kulpe forĝesis kontroli la oficialajn dokumentojn de la Lingva Komitato antaŭ publike juĝi. Ĉe paĝo 60-a de la kajero 15a (Pri la transskribo de la propraj nomoj) Julio, 1910, ili legos ke, el 50 respondintaj anoj de la Lingva Komitato, "nur 7 defendis la sufikson *-ujo*, unu eĉ kun bedaŭro; 40 aprobis aŭ ne aprobis ĝian anstataŭigon per *-io*, kaj 3 proponis aliajn solvojn." En la antaŭparolo de tiu kajero, la prezidanto de L. K., rektoro E. Boirac memorigas, ke L. K. rajtas nenion trudi kaj celas nur gvidi la publikon, "sed al tiu ĉi ja apartenas, se ĝi deziras, ekprovi tiujn novajn formojn, ilin eksperimenti, kaj konstante uzi, se ĝi trovas ilin praktikaj."

Nu tio ne estas propono al L.K., kiel oni diris en Liverpool, sed propono de L.K.* Ĉiu ja rajtas esti pli rojalista ol la reĝo kaj malaprobi L.K., sed nenin rajtas trudi sian privatan opinion al la ceteraj, kiuj libere sekvas la konsilojn de L.K. Malprave kulpigi nian tiel sindoneman amikon redaktoron de "Esperanto" je ŝanĝema tendenco estas grave, ĉefe kiam oni ne penis ĝuste informiĝi antaŭe. Tio estis efektive uzurpo kontraŭ L.K. kaj kondamnebla ofendo kontraŭ neriproĉebla samideano.

Ĉar la tuta afero venis nur de eraro, mi estas certa ke la protestintoj publike bedaŭros tiun eraron sian kaj ĝin honore riparos. Kompreneble kritiki tute libere ni ĉiuj rajtos daŭre laŭ nia plaĉo.

EDMOND PRIVAT.

* Ne, nur antaŭparola gvida rimarko de S-ro Boirac: iom nenecesa, ĉar ĉiu sperta uzanto de Esperanto rajtas enkonduki kaj ekprovi novajn formojn, sed ne altrudi ilin.

En la "Listo de propraj nomoj" ĉe la fino de la supre nomita raporto, el la tri subkomitatanoj redaktintaj ĝin du, S-roj Bein kaj Schröder, por la landnomoj uzis *-ujo*, kaj nur la originala proponinto de la nova sufikso *-io*, S-ro Moch, ĝin uzis. Tamen oni nun post multaj jaroj deziras krediĝi nin pri la propono, decido aŭ rekomendo de L.K., kiun ni devas sekve laŭ la trudo de oficiala organo de U.E.A. (Red. B.E.)

Al S-ro HECTOR HODLER, U.E.A., Berne, Svisujo.

28an Julio, 1919.

ESTIMATA SAMIDEANO.—Mi dankas vin pro via letero de la 12. 7. 1919 kaj bedaŭras, ke pro foresto mi ne respondis antaŭ nun. En via letero vi diras, "Vian rimarkon, ke mi eraras pretendante, ke la L.K. favoris eksperimenton per 'io,' mi ne akceptas. Mi ne kutimas ion aserti sen pruvo. Bonvolu legi la broŝuron 'Pri la transskribo de la propraj nomoj' eldonitan de la Esperantista Centra Oficejo kaj vi vidos (paĝ. 59—60), ke la L.K. ne sole konsideris la proponon pri la sufikso '-io,' sed eĉ akceptis tiun-ĉi per granda plimulto Mi bedaŭras, ke la gvidantoj de B.E.A. instigis proteston antaŭ ol sufiĉe informiĝi, kaj mi almenaŭ esperas, ke ili bonvolos publike konstati la fakton. La protesto de la B.E.A. kredigas, ke mi estas mensogulo, asertante, ke la L.K. rekomendis la sufikson '-io'."

Ne, kara amiko, neniu diras "mensogulo." Tamen, kvankam bonintence kaj bonfide, vi certe eraras.

Ricevinte vian leteron, mi tuj min turnis al la nomita broŝureto kaj al la "Oficiala Gazeto" por precize kontroli la faktojn, ĉar mi jamiris, ke kvankam L.K.-ano mi pri ia decido de la L.K. pri afero tiel grava nenion sciis. Nenion mi trovas, kiu konfirmas vian aserton. Jen la faktoj laŭ la citita broŝuro. S-ro Moch en 1906 verkis tezon pri la Esperantigo de Propraj Nomoj. Ĝi traktis multajn temojn; inter kiuj estis propono anstataŭigi "-ujon" per "-io." Sian tezon li sendis al ĉiu membro de la L.K. (ĝuste kiel de tempo al tempo dissendis similajn proponarojn S-roj de Saussure kaj Sentis.) El la 150 (?) *tiamaj L.K. anoj 50 esprimis al la aŭtoro sian personan opinion pri tiu aŭ alia el liaj proponoj.

Rilate la proponon pri "-io" ni legas, ke el tiuj 50, 37 "ne esprimis malaprobon." Oni ne diras, kiom el la 37 ĝin aprobis, kaj kiom simple ignoris aŭ tute ne traktis ĝin. S-ro Moch mem kun tri (dube 4) aliaj estas la solaj cititaj kiel aprobantoj.

Ĉiukaze, la respondintoj parolis por si mem, kiel privataj individuoj, kaj neniel por la L.K.

Iom poste, en la Cambridge'a Kongreso, la L.K. difinis Sub-Komitaton konsistantan el S-roj Beaufront, Bein, Matton, Millidge, Moch, kaj Schröder, por konsideri la demandon pri propraj nomoj en Esperanto kaj prezenti raporton. (Oni notu, parenteze, ke, eĉ se tiu raporto estus unuanima, ĝi ne estus citebla kiel la *decido* de la L.K.). El tiuj ses: Beaufront forlasis Esperanton; Millidge ŝajne nenion respondis; kaj Matton, protestinte pro principo kontraŭ la agado de la Sub-Komitato, rifuzis ĝin partopreni. La tri restintaj membroj ne povis interkonsentiĝi, do fine oni eldonis liston de propraj nomoj, kiu montras iliajn interkonfliktantajn personajn preferojn. El ili, du (Bein kaj Schröder) rekomendis "-ujo," kaj nur unu (Moch, la originala proponinto) subtenis "-io." Baldaŭ poste Moch forlasis Esperanton.

S-ro Boirac ja diras antaŭparole, ke la publiko rajtas eksperimenti kun novaj formoj kaj uzi ilin, se ili troviĝos praktikaj. Sed tio neniel signifas, ke la L.K. oficiale sankciis ŝanĝon en la Fundamento.

Resume: la L.K. neniam privoĉdonis, aŭ eĉ konsideris la demandon pri "-io"; kaj la aserto, ke la L.K. ĝin "rekomendis" estas simpla eraro. Ŝajnas ja, ke nek laŭ la unua, nek laŭ la reviziita regularo, la L.K. iam ricevis peton esplori la demandon. Certe, ĝi neniam aperis sur la protokoloj.

Ne temas nun pri la meritoj de iu aŭ alia formo, sed nur ĉu la L.K. iam faris oficialan decidon aŭ rekomendon pri la afero.

Nedisputeble, la L.K. neniam tion faris.

Se iam la L.K. konsideros la demandon, mi estos preta prezenti argumentojn por mi plene decidigajn favore de "-ujo" kaj kontraŭ "-io," sed mi estos preta lojale cedi mian personan bontrovon, se la L.K. iam tion rekomendos.

La enkonduko de nova sufikso kiel "-aĉ" aŭ "mis-" ne estas sama afero kiel ŝanĝo de formo jam parto de la Fundamento.

Vi defendas vin dirante, ke jam multaj Esperantistoj sekvas vian ekzemplon. Ili tion faras, grandaparte, erarigite de via gazeto pro lojaleco al la *supozita* decido de la L.K. Pri tio vi mem estas responde. Multaj Esperantistoj uzas la formon "-igita," aŭ forgesas la akuzativon. Se individuo malbone uzas la lingvon, li tion faras proprariske. Sed la Redaktoro de Gazeto (kaj aparte de gazeto, kiu proklamis sin ekster lingvaj diskutoj*) ne rajtas proponi ŝanĝojn en la lingvo kaj eĉ malpli rajtas ilin perforte trudi.

Oni scias, ke Zamenhof ripete diris, ke li ne volas regi la lingvon; †kaj ke eĉ kontraŭ sia propra bontrovo li discipline kaj volonte sekvus la regule voĉdonitan rekomendon de la L.K. pri lingvaj aferoj. Tamen en "Lingvaj Respondoj" (el Oficiala Gazeto, III., 1911, paĝo 291). Zamenhof pritraktas ĝuste ĉi tiun demandon kaj kategorie malrekomendas la anstataŭigon de "-ujo" per "-io," krom se la L.K. decidis alie. Se la L.K. efektive decidis por "-io," estas ja neklarigeble, ke eĉ kvar-kvin jarojn poste D-ro Zamenhof mem nenion sciis pri tiu decido, kaj ke nur nun dek du jarojn poste oni aŭdas pri ĝi por la unua fojo!

Mi petas, ke vi presigu ĉi tiun leteron en la venonta numero de via ŝatata gazeto responde al viaj vortoj rilate la sintenon de la britaj Esperantistoj.

Vi jam diris, ke vi ne estus farinta la ŝanĝon en la lingvo sen la rekomendo de la L.K. Mi do esperas, ke konstantinte, ke la L.K. neniam ĝin rekomendis, vi revenos al la formoj Esperantaj kaj ĉesos provi trudi al ni formojn nepre neakcepteblajn.

M. C. BUTLER.

PRESTON.

Leginte la gazeton "Esperanto" kaj ĉeestinte la jaran kunvenon de la B.E.A., mi deziras aldoni kelkajn vortojn al mia protesto kontraŭ "io" anstataŭ "ujo." Laŭ mia opinio, tute ne estas grava tio, kion faris la Lingva Komitato aŭtaŭ naŭ jaroj.

Dum la lastaj naŭ jaroj, mi kaj multaj aliaj lernis Esperanton, komprenis Esperantismon kaj fideligis je la Fundamento. Ni legis librojn, gazetojn kaj leterojn el diversaj landoj, kaj tute alkitimiĝis je la finiĝo "ujo," sed eĉ ne aŭdis pri la konkuranta "io."

De post la aŭ faroj aŭ netaroj de la L.K. en 1910 la plivastiĝo de nia lingvo kunportis la finiĝon "ujo" en multajn novajn regionojn. Ĉiu komprenas kaj povas uzi ĝin. Nun oni proponas pratempigi ĉiujn trezorigintajn librojn k.t.p., por alpreni malnovan, naŭjare malnovan, bagatelon.

Mi ne estas lingva spertulo. Mi lernis malfacile la lingvon, kaj mi skribas nome de la nespertuloj. Ni ne povas tiel facile ŝanĝi la fundamenton de nia lingvo, kiu apartenas egale al la nespertuloj, kiel al la lingvaj scienculoj kaj eksperimentemaj. Ĉu iu, kiu serioze dum unu momento pripensas la gravecon de ia nenecesa ŝanĝo, kuraĝus konsili tion?

Fine, cedante sen plena scio, ke la L.K. konsentis pri la proponita ŝanĝo en 1910, la respondo estas, ke dum naŭ jaroj la Esperantistaro rifuzis ĝin.

20. 7. 19.

W. HAYDN STAVELEY.

* Kaj, plue, kiu estas "oficiala" organo de publika asocio, kies anoj ŝajne ne rajtigis tiun ŝanĝon (Red. B.E.).

† "Mi neniam prezentos ian malhelpon, kaj ĉiun mature pripensitan kaj orde voĉdonitan decidon de la Komitato mi akceptos sendispute." (L.R. I. 45).

The British Esperanto Association (Inc.).

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EDWARD OLIVER BECK, 9, Nene Parade, Wisbech, Cambs.; GEORGE OSEBORN CRAWLEY, Via Monterosa 20, Milano, Italy; HOWARD HOPKINS, Willmo Cottage, Tahuna, Nelson, N.Z.; JAMES COOPER McDUFF, 2, Marchmont Street, Edinburgh; NORMAN KEITH ROSCOE, British Embassy, Tokio, Japan; Miss JEANIE BAYNE TOPPING, 36, Beaconsfield Place, Aberdeen; GEORGE WOODGATE, 54, De Beauvoir Crescent, London, N.1.

NEW FELLOW.

WILLIAM JOHN LEWIS, Pendleton, Manchester.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

Miss I. M. FORBES MARVIN, London, W.14; Mrs. ELLEN GREGORY, Radstock, Somerset; *ERNEST HOLMES, Clowne, nr. Chesterfield; *Miss EVA MOFFATT, Belfast; *W. H. STAVREY, *B. P. MEGAHY, Miss A. M. HOLLAND, *ALFRED HARRIS, F. W. JACKSON, GEO. VALENTINE, Preston; PHILIP FISHER, Cheetham, Manchester; A. E. MASON BEATTY, J.P., Brisbane, Queensland, Australia.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*Miss E. ARNOLD, *Miss E. FOSTER, Belfast; Miss F. YATES, Preston.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

The Examinations Committee begs to announce that on Tuesday, Sept. 9, at the offices of the Association, 17, Hart-street, London, W.C.1., will be held an *Examination for the Preliminary Certificate*, at 6.30 p.m., and on Wednesday, Sept. 10, an *Examination for the Advanced Certificate*, at 6.0 p.m. Candidates should intimate as soon as possible their intention to be present.

List of Guarantors, 1919.

Brought forward	£563	7	0
Bateman, Mr. and Mrs., Sheffield	1	10	0
Bowen, Miss M. G., New Zealand	10	0	
Castleton, C., Sheffield	1	0	0
*Cooke, Charles, H.M.S. "Calypso"	1	0	0
*Jamieson, F. F., Glasgow	1	0	0
*Jameson Johnston, Dr. G., F.R.C.S.I.	3	0	0
McDonough, Miss M. E., Liverpool	5	0	
*dos Santos, Eugenio S., Funchal, Madeira	5	0	
*Simpson, Mr. and Mrs. T. and E. H., London	2	0	0
*Shafer, Miss, London	10	0	
*Taylor, Miss Charlotte, London	1	0	0
To	£575	7	0

NASKIGO.—Al Geo. Pollett ĉe 65, Esplanade, Jersey, C.S. je la 3a de Junio, filo, nomita Roland George.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli el tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio): ĉiu MEMBRO de la Asocio havas ia rajton fari unu enpresaĵon-senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

1017. Mexico City.—S-ro Ernesto E. Guerra, P.O.B. 5212, deziras korespondadi kun larĝanimaj kaj konstantaj geesperantistoj.

1080. Lille-Fives (Nord) Francujo.—S-ro F. Lepercq, 67, rue de Lannoy, deziras korespondi per poŝtkartoj kaj ĉefe interŝanĝi poŝtmarkojn kun ĉiulandaj samideanoj.—Tre serioza.—Ĉiam kaj tuj respondas.

1085. Wien XIII (Germanaŭstrio).—S-ro Carlo Staudner, Strossiggasse 40/16, deziras korespondi bildpkarte kun ĉiulandanoj.

1086. Milan (Italia).—S-ro G. O. Crawley, Via Monterosa 20, deziras interŝanĝi ilus. p.kartojn kun samideanoj en Ĥinujo, Japanujo, Hindujo, Egipto, Fiĝi, la Filipinaj Insuloj, la Malajaj Statoj, Ceylono kaj Burmujo. Ĉiam respondos.

1087. Ponte Nova (Miras) Brazilio.—S-ro Ismael Braga, deziras korespondi angle, france aŭ en Esperanto kun drapvendistoj.

1088. Bahia Blanca (Argentina).—S-ro Vincenzo Orlando, strato Santa Fe, 77, deziras korespondadi kun ĉiulandaj gesamideanoj kaj interŝanĝi p.m. kaj gazetojn.

1089. Amotherby, Malton (Anglujo).—S-ino J. Soulsby bezonas korespondantojn en Eŭropaj landoj kaj Japanujo por si kaj por lernantinoj siaj dekdujaraj.

1090. London, N.3 (Anglujo).—S-ro J. Blaikie, F.B.E.A., 15, Church Crescent, Finchley, deziras interŝanĝi poŝtmarkojn kun Esperantistoj en la novaj Eŭropaj Statoj. Sendu nombrajn ekzemplerojn de la ordinaraĵ uzitaj markoj.

1091. Auckland (New Zealand).—S-ro Charles H. Parker, 17, Arawa Street, deziras ke "Laboristoj de ĉiuj landoj unuiĝu" por venigi "Paco kaj Frateco inter ĉiuj Popoloj." Interŝanĝos specimenon de ĉefa N. Z.-a laborista ĵurnalo por similaj el ĉiuj landoj, prefere Esperantistaj. Sendu adreson sur koverto.

Council Meeting, B.E.A.

Held at the Offices of the Association on Monday, 18th August, at 6.30. Fifteen members were present with Mr. Geo. J. Cox in the chair.

The minutes of the previous meeting having been read and approved, various matters chiefly relating to Council organization and Finance were brought forward and discussed.

The publication of "Ok Noveloj," de Arnold Bennett, translated and offered to the B.E.A. by Mr. A. E. Wackrill, was referred to the Finance Committee.

The British Esperantist and Esperanto Monthly.—It was decided to send the report of the Executive Committee on the cost and publication of above to all councillors not later than 1st September.

Examinations Board.—It was proposed and carried that in future no one should be appointed to the Board of Examiners who does not hold the qualifications required for the Fellowship of the Association set out in article 14, subheadings (c), (d) and (e).

Annual Meeting, 1920.—An invitation to hold the Congress and Annual Meeting in Birmingham at Whitsuntide, 1920, was received from the Midland Esp. Federation. This matter is to be considered in the October meeting of Council, with any other invitations that may then have been received.

Notice is hereby given that the next meeting of Council will be held on Monday, September 15, at 6.30 in the Offices of the Association, 17, Hart-street, London, W.C.1. and the following Meeting on Monday, October 20, at the same place and time.

AGENDA.

Financial Statement.

Report of meeting Finance Committee.

Consideration of report of Executive Committee on the publication of the "British Esperantist" and the "Esperanto Monthly."

Correspondence and other business.

M. C. BUTLER, Secretary.

1092. Newbury (Anglujo).—S-ino M. Hicks, 72, Gloucester-road, deziras korespondi kun alilandanoj por reciproka plibonigo en Esperanto.

1093. Nelson (New Zealand).—S-ro Howard Hopkins, mal-liberiga paculo, Willow Cottage, deziras korespondi kun paculoj malliberejaj en Eŭropa kontinento.

1094. Chantilly (Oise) France.—S-ro H. Coppin, 7, Avenue Aumont, interŝanĝas ilustritajn kartojn (metu malsamajn markojn bildflanke), deziras esp. gazetojn.

1095. E.E.F.—S-ro G. S. Georges, Intelligence Corps, c/o G.S.I., G.H.Q., deziras korespondadi nur per fotografaĵoj p.k. kun alilandaj Esperantistoj—precipe vidaĵoj el le granda milito. Tuj kaj ĉiam respondos.

1096. Basingstoke (Anglujo).—S-ro H. Woolgar, Winchester-road, revenas de militservo en Aviada Korpuso kaj salutas siajn antaŭmilitajn gekorespondantojn. Kolektas pmarkojn kaj deziras ilin interŝanĝi. Ĉiam respondos.

1097. Vught (Nederlandoj).—S-ino G. van Heeswijk, Kloosterstraat, dez. interŝ. p.m. kun gesamideanoj, prefere el orientaj landoj.

1098. Raumo (Finnlando).—S-ro Jalmar Valpio (instruisto de seminario) dezirante perfektigi leteron volas korespondadi kun samideano el ĉiu lando per aŭ ilustritaj poŝtkartoj.

1099. New Jersey (U.S.A.).—S-ro A. S. Anorld, Box 36, Metuchen, deziras interŝanĝi poŝtmarkojn kun ĉiuj landaj. Tuj kaj nepre respondas.

1910. Nottingham (Anglujo).—S-ro R. Thomas, 47, Ena Avenue, deziras korespondi poŝtkarte kun alilanduloj.